

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

11. De Modo tradendi seu suscipiendi sacros ordines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

TRACTATUS VNDECIMVS. F

De modo tradendi seu suscipiendi sacros ordines.

ARTICVLVS VNICVS.

Quomodo tradantur, vel suscipiantur sacri ordines.

CIRCA Sacramentatam extremam vndionis, quam ordinis nihil mihi scribendum occurrit, nisi circa sacramentum ordinis cautos reddere: ne pertinax quisquam, aut leuis sit circa modum tradendi, aut recipiendi ordines. Nam, si collecta fuerint, quae pontificales codices, quaeue ratio authoritasque doctrinae tradidit, incerta valde apparebit presbyteratu excepto, reliquorum natura ordinum. Et de minoribus quidem ordinibus, & subdiaconatu Magister sentent. in 24. distinctione 4. sentent. dicit institutos esse ab ecclesia. De diaconatu vero ambiguum magis est, quia non constat ex actibus Apostolorum Diaconos altaris, sed Diaconos mensarum, & viduarum institutos esse ab Apostolis Actuum sexto, quin potius oppositum ibi dicitur quoniam Diaconi altaris ad orandum, & praedicandum ordinantur (vt in pontificalibus patet) ibi vero dicunt Apostoli, Nos vero orationi, & ministerio verbi instantes erimus. Quocirca licet tunc non fuerint Diaconi altaris instituti, videntur tamen ad Apostolis instituti, licet nesciatur quando, & vbi. Iungit siquidem Diaconos episcopis Paulus ad Philippenses 2. dicens: omnibus sanctis in Christo Iesu, qui sunt Philippis cum episcopis, & Diaconibus, & prima ad Timotheum tertio, descripto episcopo, describit qualis debet esse Diaconus. Et quia ambe ecclesiae: scilicet Philippensis, & Ephesina (cuius erat Timotheus episcopus) erant ecclesiae Gentium, in quibus non legimus vixisse in communi Christianos Hierosolymis, ac per hoc non egebant Diaconis mensarum & viduarum: ideo Diaconi altaris videntur esse isti. Et confirmatur ex Dionysio ponente Diaconatus ordinem in primitiua ecclesia: vnde Diaconatum ab Apostolis credimus cepisse. Et quod magis vrg. t. nulla videtur certa forma in diaconatu: nam secundum antiqua pontificalia impositio manuum super Diaconum non habet certam verborum formam, nisi orationem illam: Emitte, quaesumus, in eos Sanctum spiritum, &c. quae secundum noua pontificalia post impositionem manuum dicenda est. Datio autem libri Euangeliorum certam habet formam verborum: sed tunc non imprimi characterem ex eo videtur, quod antequam Euangelium aliquod esset scriptum, Diaconi ab Apostolis videntur ordinati, non dicendo: Accipe potestatem legendi euangelium, sed vt creditur per impositionem manuum. Idem quoque apparet in subdiaconatu, in quo nullum pontificale habet nisi materiam sine forma, scilicet traditionem calicis vacui, & cetera. Taceo de minoribus ordinibus, in quibus varietas multiplex inuenitur etiam inter antiqua pontificalia: ex quibus apparet, quod huiusmodi ordines sacramentalia quaedam videntur magis, quam sacramenta. Et ad hoc ducit ratio, quia per nullum dictorum ordinum potest ordinatus actum aliquem, qui si sine illo ordine fieret, esset nullus, vt patet discurrendo per singulos actus Diaconi, & info-

riorum. Et per hanc rationem episcopatus videtur ordo, quia aliquem actum potest episcopus, quia non episcopo factus nullus est, vt confirmare, praesupposita veritate decretalis extra de consuetudine, cap. quanto.

Hae autem sint collecta non ea ratione, vt nouam velimus ingerere doctrinam de sacramento ordinis: sed vt doctus quisque percipiat incertitudinem materiae, de qua est sermo, & non velit plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem: hoc est, vt sit contentus consueto pontificali ecclesiae, in qua ordinatur. Et si aliquid fuerit omissum, quae ex nouis pontificalibus sunt addita (puta, quia non est datus subdiacono liber epistolarum cum illis verbis, Accipe librum, & cetera) non propterea suppleri oportet in alia ordinatione huiusmodi omissum: huiusmodi enim noua additio non facit legem nouam. Nec mihi aliquis obiicit oppositum me alibi scripsisse, dum de similitudine contactus in primo quolibet scripsi. Haec enim non aduersantur, illis quoniam non nisi de his quorum contactus simul cum traditione in pontificali mandatis, loquutus sum.

Tutius tamen esse constat sequi antiqua pontificalia in tribus infimis ordinibus, quam modernum, in quo offensio materia prius mandatur cum verbis, & postea tactus materia. Et certe mirum est, quum corrector ille mutauerit ministerii materiae in acolytatu, scilicet Archidiaconum in episcopum, vt tutiorem viam eligeret, quod in praecedentibus ordinibus labori episcopi tantum peperit, vt nimis tutam vitam eligeret. In antiquis siquidem pontificalibus diuersimode de minoribus ordinibus habetur: nam alicubi de ostiario, & lectore habetur, Tradit sibi clauas, vel librum episcopus; dicens, de exorcismo vero habetur: Accipiat librum de manu episcopi dicens sibi, de acolyto autem accipiat candelabrum, & cetera de manu Archidiaconi dicente sibi episcopo. Vbi apparet semper similitas formae, & materiae, & quod materia non est monstratio, sed traditio, & acceptio. Alicubi vero habetur, vt in nouo pontificali tempore Innocentij octauo impressio legis.

TRACTATUS DVODECIMVS.

De contractu matrimoni in tres diuisus quaestiones.

S Y M M A R I V M.

1. Num matrimonium contractum per procuratorem sit sacramentum.
2. Num contractum matrimonij clandestinus sit quandoque licitus.
3. Num matrimonij contractus non propter prolem, nec propter vitandam fornicationem sit licitus.

De sacramento matrimonij. Triplex quaestum.

CIRCA sacramentum matrimonij patricula tractanda occurrunt. Et primo circa ipsum matrimonij contractum tria occurrunt dubia.

Primum est, an matrimonium contractum per procuratorem sit sacramentum. Secundum an contractus matrimonij clandestinus sit quandoque licitus.

Tertium